

МИХАИЛ БУЛГАКОВ

САМОГОННО ЕЗЕРО

ПОВЕСТВОВАНИЕ

Превод от руски: Лиляна Минкова, 2003

chitanka.info

В десет часа вечерта срещу светлото Възкресение проклетият ни коридор утихна. Сред блажената тишина в мен се зароди парещата мисъл, че мечтата ми се е осъществила и тетка Павловна, продавачката на цигари, е умряла. Помислих си го, защото откъм стаята на Павловна не долитаха виковете на изтезаванотойсинче Шурка.

Усмихнах се сладко, седнах в съдраното кресло и разтворих томчето на Марк Твен. О, миг блажен, о, светъл час!...

... В десет и четвърт вечерта в коридора три пъти изкукурига петел.

Петел — нищо особено. Нали в стаята на Павловна половин година живя прасе. Изобщо, Москва не е Берлин, това едно, и второ, човек, живял година и половина в коридора на № 50, нищо не може да го учуди. Уплаши ме не фактът на неочекваната поява на петела, а това, че кукурига в десет часа вечерта. Петельт не е славей и преди войната кукуригаше на разсъмване.

— Да не би онези мерзавци да са напили петела? — попитах, изоставяйки Твен, клетата си жена.

Но тя не успя да ми отговори. След встъпителните петльови фанфари последваха непрекъснатите вопли на петела. После взе да вие мъжки глас. И то как! Непрекъснат басов вой в до диез, вой на душевна болка и отчаяние, мрачен предсмъртен вой.

Забълскаха се всички врати, закънтяха стъпки. Захвърлих Твен и изхвърчах в коридора.

В коридора, под лампата, в склонения кръг на слизаните обитатели на знаменития коридор, стоеше непознат на мен гражданин. Краката му бяха разчекнати на буква „Х“, той се олюляваше и без да затваря уста, издаваше отчаяния вой, който ме уплаши. В коридора чух и как нечленоразделната протяжна нота (фермато) се смени с речитатив.

— Тъй значи — дрезгаво се давеше и виеше неизвестният гражданин, а от очите му капеха едри сълзи, — Христос воскресе! Браво на вас! Като е така, по-добре ничий да не си! Аа-а-а!

С тези думи той скубеше на кичури пера от опашката на петела, който се гърчеше в ръцете му.

Един поглед стигаше, за да се убеди човек, че петельт е абсолютно трезвен. Но на петльовото лице беше изписана нечовешка

мъка. Очите му изскачаха от орбитите, той пляскаше с криле, за да се отскубне от яките ръце на неизвестния.

Павловна, Шурка, шофьорът, Анушка, Анушкиният Миша, Дускиният мъж и двете Дуски стояха в кръг в пълно мълчание и неподвижно, като забити в пода. Този път не ги виня. Даже те бяха загубили дар слово. Сцена на скубане на жив петел и те като мен виждаха за пръв път.

Василий Иванович, домакинът на квартира № 50, се опитваше с крива и отчаяна усмивка да хване петела ту за неуловимото крило, ту за краката и да го издърпа от неизвестния гражданин.

— Иван Гавrilovich! Имай страх от Бога! — викаше той, изтрезнявайки пред очите ми. — Никой не ти взема проклетия петел! Не мъчи птицата срещу светлото Христово Възкресение! Иван Гавrilovich, опомни се!

Аз се опомних пръв и с вдъхновен скок изтръгнах петела от ръцете на гражданина. Петелът подскочи, удари се тежко в крушката, после се сниши и изчезна зад завоя, там, където е килерът на Павловна. Гражданинът веднага се кротна.

Мислете каквото щете, но случаят беше извънреден и само затова завърши за мен благополучно. Управлятелят не ми повтаряше, че като не харесвам това жилище, мога да си избера богатска къща. Павловна не ми натякваше, че лампата ми свети до пет часа, понеже се занимавам с „дявол знае какво“ и изобщо не е бивало да се навирям там, където живее тя. Да бие Шурка, тя има право, понеже е нейният Шурка. Пък аз да си народя „мои Шурки“ и да си ги ям с каша. „Павловна, ако ударите още веднъж Шурка по главата, ще ви дам под съд и ще лежите една година в затвора за изтезаване на дете“ изобщо не помагаше. Павловна се заканваше, че ще даде в управлението „заявка“ да ме изселят. „На който не му харесва, да върви при образованите“.

С една дума, този път нямаше нищо такова. Всички обитатели на най-прочутата московска квартира се разотидоха в гробно мълчание. Управляителят и Катерина Ивановна заведоха под ръка неизвестния гражданин до стълбището. Непознатият вървеше с пламнало лице, трепереше и се олюляваше, мълчеше, опулил гаснещи очи на добиче за клане. Приличаше на отровен с блян (atropa belladonna).

Павловна и Шурка захлупиха с каче омаломощения петел и отнесоха и него.

Като се върна, Катерина Ивановна разказа:

— Абе отиде моят кучи син — (чети „управдомът“ — мъжът на Катерина Ивановна), — като хората, на пазар. Ама купил и от Сидоровна четвъртинка. Поканил Гаврилич — да идем, рекъл му, да я опитаме. Бе хората като хора, пък те се нафиркали, прости ми, Господи, прегрешението, още преди попът да е издрънчал с кадилницата. Не знам какво му стана на Гаврилич. Пийнаха и моят му вика: „Гаврилич, дето ще ходиш в клозета с петела, дай да го подържа.“ Че оня като пощуря. „А, искаш да ми свиеш петела?“ И взе да вие. Един Господ знае какво му се е привидяло!...

В два часа през нощта управдомът, след като отговял, изпотрошил всички стъкла и пребил жена си, а постъпката си обяснил с това, че му била почернила живота. Аз съм бил по това време с жена си на утринната служба и скандалът се е разгарял без мое участие. Населението на квартирата се стъписало и извикало председателя на управата. Председателят на управата се явил незабавно. С блеснали очи и червен като знаме, той погледнал посинялата Катерина Ивановна и казал:

— Чудя ти се, Васил Иванич. Толкова квартири командваши, пък с една женска не можеш да се оправиш.

Това беше първият случай в живота на нашия председател, когато той съжали за думите си. На него лично, на шофьора и на Дускиния мъж им се наложи да обезоръжават Васил Иванич, при което той си поряза ръката (след думите на председателя Васил Иванич се въоръжил с кухненски нож — да коли Катерина Ивановна. „Е, ще види тя!“).

След като заключи Катерина Ивановна в килера на Павловна, председателят заубеждава Иванич, че Катерина Ивановна е избягала и Васил Иванич заспа с думите:

— Добре де. Утре ще я заколя. Тя от ръцете ми няма да избяга.

Председателят си тръгна с думите:

— Ама и самогонът на тая Сидоровна си го бива! Същински звяр.

В три часа през нощта се появи Иван Сидорич. Публично заявявам: ако бях мъж, а не дрипа, разбира се, че щях да изхвърля Иван

Сидорич от стаята си. Но мен ме е страх от него. След председателя той е най– силното лице в управлението. Може и да не успее да ме изсели (а, дявол знае, може и да успее!), но да ми отрови живота, за него е повече от лесно. А за мен това е най– ужасното. Ако ми троят живота, аз не мога да пиша фейлетони, а ако не пиша фейлетони, ще настъпи финансов крах.

— Здр–р–ав... гражданино журн... лист — каза Иван Сидорич, като се олюляваше сякаш тревичка на вятъра. — Идвам при вас.

— Много ми е приятно.

— Аз за есперантото...

— ?

— Да ми напи... дописка... статия... Желая да основа дружество... Така да се напише. Иван Сидорич, есперантист, желае, значи...

И Сидорич заговори изведенъж на есперанто (впрочем ужасно гаден език).

Не зная какво е прочел есперантистът в погледа ми, но той изведенъж се сви, странните му спънати думи, нещо като смесица от латино– руски, взеха да секват и Иван Сидорич премина на общодостъпен език.

— Впрочем... прощав... айте... аз утре.

— Заповядайте — отговорих мило, отвеждайки Иван Сидорич към вратата (той искаше, кой знае защо, да излезе през стената).

— Не можа ли да го изпъдиш? — попита ме, след като той излезе, жена ми.

— Не, миличко, не може.

Сутринта, в девет, празникът започна с моряшки танц, изпълнен от Василий Иванович на акордеон (танцуващ Екатерина Ивановна) и с обърната към мен реч на къркютук пияния Анушкин Миша. От свое лице и от лицето на неизвестни за мен граждани Миша ми изрази уважението си. В десет дойде младшият портиер (леко пийнал), в десет и двайсет старшият (мъртво пиян), в десет и двайсет и пет парнаджията (в ужасно състояние). Мълча и мълчаливо си тръгна. Петте милиона, които му дадох, ги загуби още тук, в коридора.

По пладне Сидоровна нахално не доляла с три пръста четвъртинката на Василий Иванович. Той взел празното шише, отишъл където трябва и заявил:

— Самогон продават. Желая да ги арестувате.

— Ти да не бъркаш нещо? — попитали го мрачно където трябва.

— Според нашите сведения във вашия квартал самогон няма.

— Няма ли? — усмихнал се горчиво Василий Иванович. — Думите ви са даже много забележителни.

— Ами ей тъй — няма. И ако имаше самогон, ти как тъй си останал трезвен? Я върви по-добре да се наспиш. Утре ще подадеш заявление за ония със самогона.

— Та-ака... ясно — казал със смяяна усмивка Василий Иванович.

— Значи няма кой да ги заптиса? Нека си мерят ексик. А на въпроса защо съм трезвен — ами помиришете шишето.

Шишето се оказалось с „ясно изразена миризма на фузелови масла“.

— Води ни! — казали тогава на Василий Иванович. И той ги завел.

Щом се събудил, Василий Иванович казал на Катерина Ивановна:

— Изтичай при Сидоровна за четвъртинка.

— Опомни се, душо окаяна — отговорила Катерина Ивановна.

— На Сидоровна й пуснаха кепенците.

— Ами? Че как са я надушили? — учудил се Василий Иванович.

Аз ликувах. Но не задълго. След половин час Катерина Ивановна се появи с пълно шише. Оказа се, че у Макеич, през две къщи от Сидоровна, бликнало ново изворче. В седем часа вечерта изтръгнах Наташа от ръцете на нейния съпруг, хлебаря Володя („Да не си посмял да я биеш!“, „Жената си е моя“ и т.н.)

В осем часа вечерта, когато гръмна весела моряшка музика и Анушка затанцува, жена ми стана от канапето и каза:

— Не издържам повече. Каквото искаш прави, но трябва да се махнем оттук.

— Душко — отговорих отчаян, — какво мога да направя? Не мога да наема стая. Тя струва двайсет милиарда, а аз получавам четири. Докато не допиша романа, не можем на нищо да се надяваме. Търпи.

— Не ми е за мен — отговори жена ми. — Но ти никога няма да завършиш романа. Никога. Жivotът е безнадежден. Ще гълтна морфин.

От тези думи усетих, че ставам железен. Отговорих, и в гласа ми звучеше много метал:

— С морфин няма да се нагълташ, защото няма да ти го позволя. А романа си ще завърша и, смея да те уверя, че ще е роман, от който на небето ще му стане горещо.

После помогнах на жена си да се облече, заключих вратата и катинара, помолих Дуся първата (тя пие само портвайн) да наглежда някой да не строши катинара и заведох жена си за трите празнични дни на улица Никитска, при сестра си.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Имам проект. Наемам се за два месеца да пресуша Москва, ако не напълно, то 90%.

Условия: начало ще застана аз. Щатът от помощници ще си подбера лично само студенти. Трябва да им се даде много висока заплата (към 400 златни рубли. Свършеното ще ги оправдае). 100 души. За мен квартира от три стаи и кухня, както и 1000 златни рубли. В случай, че ме убият — пенсия за жена ми.

Неограничени пълномощия. По мое нареддане да се пристъпва към незабавен арест. Съдебен процес за 24 часа и никаква замяна с глоба.

Ще разгромя всички Сидоровци и Макеичи, а пътьом и разните „Кътчета“, „Цветя на Грузия“, „Замъци на Тамара“ и тем подобни места.

Москва ще заприлича на Сахара, а в оазисите под електрическите фирмии „Отворено до полунощ“, ще продават само леки червени и бели вина.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на **Моята библиотека** и нейните всеотдайни помощници.

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.